

[Home](#)>[Gerechtelijke stappen](#)>**Rechtsbijstand**

Op civielrechtelijk vlak blijven lopende procedures en procedures die voor het eind van de overgangperiode zijn ingeleid, onder het EU-recht vallen. Zoals overeengekomen met het VK, wordt alle informatie op dat gebied in verband met het Verenigd Koninkrijk tot eind 2024 op het e-justitieportaal bijgehouden.

**Rechtsbijstand**

## Engeland en Wales

**1 Wat zijn de proceskosten en wie moet ze normaliter betalen?**

De kosten hangen af van de precieze aard van de zaak. Advocaten maken kosten in uitdrukkelijke opdracht van hun cliënten; onder deze kosten kunnen het honorarium van de advocaat zelf vallen, en ook kosten als griffierechten en vergoedingen voor adviezen van deskundigen. Als cliënten in het gelijk worden gesteld, kunnen zij deze kosten soms gedeeltelijk of volledig verhalen op de in het ongelijk gestelde partij, maar als zij verliezen of als de in het ongelijk gestelde partij niet in staat is te betalen, moeten zij uiteindelijk zelf de kosten van hun eigen advocaat dragen. Aan het einde van een procedure bepaalt het gerecht, met inachtneming van alle omstandigheden van het geval, wie de kosten moet dragen. Hoewel de in het ongelijk gestelde partij in het algemeen veroordeeld wordt tot betaling van de kosten van de in het gelijk gestelde partij, zijn er veel uitzonderingen op dit principe.

**2 Wat is precies rechtsbijstand?**

De verschillende soorten bijstand in civielrechtelijke kwesties zijn:

Legal Help (rechtshulp); deze omvat het eerste advies en de eerste bijstand bij allerlei juridische problemen;

Help at Court (hulp in een gerechtelijke procedure); deze hulp behelst bijstand in procedures voor de rechter wanneer procesvertegenwoordiging in eigenlijke zin niet vereist is;

gezinsbemiddeling, waarbij een onafhankelijke, professioneel geschoolde bemiddelaar u helpt om tot een regeling te komen over zaken als:

regelingen voor kinderen, wanneer u uit elkaar bent gegaan (soms regeling inzake het ouderlijk gezag, regeling omtrent de verblijfplaats of omgangsregeling genoemd),

kinderalimentatie,

geldzaken (bijvoorbeeld wat er moet gebeuren met uw huis, spaargeld, pensioen of schulden); en

vertegenwoordiging in een rechtbank.

Legal Representation (vertegenwoordiging in rechte) omvat de vertegenwoordiging van een partij in een procedure of van iemand die overweegt een procedure aanhangig te maken. Bij spoedeisende familiezaken en andere zaken die door de overheid kunnen worden gefinancierd, gaat het in de meeste gevallen om deze vorm van rechtsbijstand. Deze bijstand is in twee vormen beschikbaar: hulp bij onderzoek naar de slaagkansen van de actie (Investigative Help) en procesvertegenwoordiging (Full Representation).

**3 Kom ik in aanmerking voor rechtsbijstand?**

Financiering van het Legal Aid Agency (LAA) is alleen beschikbaar voor natuurlijke personen met een juridisch probleem dat voor rechtsbijstand in aanmerking komt. Er zijn geen voorwaarden met betrekking tot nationaliteit of woonplaats.

Aanvragers moeten doorgaans ook:

een laag inkomen hebben, of bepaalde uitkeringen ontvangen, en weinig spaargeld of vermogen hebben (onderzoek naar de financiële draagkracht), en aantonen dat zij, in de omstandigheden van de zaak, redelijkerwijs voor rechtsbijstand in aanmerking komen (onderzoek op grond van inhoudelijke criteria).

**Onderzoek naar de financiële draagkracht**

Om te beoordelen of iemand voor rechtsbijstand in aanmerking komt, bekijkt het LAA de financiële situatie van die persoon. Zowel voor rechtshulp als voor vertegenwoordiging in rechte wordt in het onderzoek naar de financiële draagkracht onder meer gekeken naar het brutomaandinkomen, het beschikbaar maandinkomen en het beschikbare vermogen.

Personen die bepaalde inkomensgerelateerde uitkeringen ontvangen die "passporting benefits" worden genoemd, voldoen automatisch aan de inkomensvoorwaarden, maar hun vermogen moet wel worden beoordeeld.

Passporting benefits zijn onder meer:

bijstand (Income Support, IS);

een op het inkomen gebaseerde toelage voor werkzoekenden (Jobseeker's Allowance, JSA);

een uitkering in het kader van de Universal Credit-regeling (UC);

een aanvullende uitkering voor ouderen (Guarantee Credit, GC, onderdeel van Pension Credit);

een op het inkomen gebaseerde arbeidsongeschiktheidstoelage (Employment and Support Allowance, ESA).

Als u van de National Asylum Support Service (NASS) financiële steun ontvangt op grond van sectie 4 of sectie 95 van de immigratie- en asielwet (Immigration and Asylum Act 1999), krijgt u alleen voor zaken in verband met gecontroleerde arbeidsimmigratie en asiel en beroepen bij het Upper Tribunal een "passported" status voor zowel inkomen als vermogen.

Voor sommige typen zaken wordt er geen onderzoek naar de financiële draagkracht verricht, waaronder:

beroepen bij het Mental Health Tribunal;

zaken waarbij er kinderen onder de hoede worden genomen;

zaken in verband met de internationale ontvoering van kinderen.

**Onderzoek op grond van inhoudelijke criteria**

Verzoeken om rechtsbijstand worden ook onderworpen aan een onderzoek op grond van inhoudelijke criteria om te beoordelen of het, in de omstandigheden van de zaak, redelijk is dat iemand rechtsbijstand krijgt toegekend.

De Director of Legal Aid Casework (DLAC) beoordeelt daarbij onder meer:

of de waarschijnlijke uitkomst in verhouding staat tot de kosten van aanhangigmaking;

of de zaak een breder algemeen belang dient;

of een cliënt met bescheiden middelen, die zelf de kosten betaalt, bereid zou zijn/haar eigen geld in het aanspannen van de zaak te steken;

of er sprake zou zijn van een inbreuk op de rechten van een persoon als deze geen rechtsbijstand zou krijgen.

#### **4 Kan rechtsbijstand worden verleend voor alle soorten procedures?**

De rechtsterreinen waarvoor rechtsbijstand beschikbaar is, worden beschreven in deel 1 van Schedule 1 van de Legal Aid, Sentencing and Punishment of Offenders Act 2012.

Het betreft onder meer:

publiek familierecht met betrekking tot de bescherming van kinderen;  
privaat familierecht waarbij er bewijs is van huiselijk geweld of kindermishandeling, kinderonvoeringszaken, zaken in verband met de bescherming tegen een gedwongen huwelijk en zaken waarbij een van de procespartijen een kind is;  
schulden waarbij iemand dreigt zijn/haar woning te verliezen, bijvoorbeeld bij inbezitneming van de woning door de hypotheekhouder, opdrachten tot verkoop van de woning en onvrijwillige faillietverklaring waarbij de boedel van de persoon de woning omvat;  
woningrecht waarbij iemand dreigt zijn/haar woning te verliezen of dakloos is, waarbij het onder meer gaat om zaken in verband met inbezitneming van de woning, uitzetting, achterstallig onderhoud van een huurwoning waarbij het achterstallig onderhoud een ernstig gezondheids- of veiligheidsrisico meebrengt, hulp bij dakloosheid en onmaatschappelijk gedrag;  
gemeenschapszorg;  
rechtzaken tegen overheden;  
geestelijke gezondheid en geestelijke vermogens;  
rechterlijke toetsing;  
speciale onderwijsbehoeften;  
asielaanvragen en -beroepen;  
immigratiedetentie;  
discriminatie;  
klinische fouten waarbij een kind neurologisch letsel oploopt met als gevolg een ernstige handicap gedurende de zwangerschap, de geboorte of de postnatale periode;  
immigratie waarbij er sprake is van huiselijk geweld, procedures bij de Special Immigration Appeals Commission of gevallen van mensenhandel of slavernij, dienstbaarheid of dwangarbeid;  
sociale uitkeringen, maar alleen voor een beroep over een rechtsvraag bij het Upper Tribunal, het Court of Appeal of het Supreme Court.  
Op andere terreinen komt u mogelijk in aanmerking voor rechtsbijstand als is voldaan aan de criteria voor "Exceptional Case Funding" (financiering van uitzonderlijke zaken), zoals beschreven in sectie 10 van de Legal Aid, Sentencing and Punishment of Offenders Act 2012.

#### **5 Bestaat er een specifieke procedure voor spoedeisende gevallen?**

Er is noodhulp beschikbaar voor spoedeisende vertegenwoordiging in rechte, bijvoorbeeld om personen en/of hun kinderen te beschermen tegen huiselijk geweld.

Voor private familierechtzaken waarbij er sprake is van huiselijk geweld, wordt doorgaans van u gevraagd om te bewijzen dat u of uw kinderen het risico liepen om door een ex-partner schade te worden toegebracht.

U kunt om bewijs vragen bij:

rechterlijke instanties;  
de politie;  
een gezamenlijke risicobeoordeling door meerdere instanties (multi-agency risk assessment conference, MARAC);  
sociale diensten;  
een gezondheidswerker, bijvoorbeeld een arts, verpleegkundige, verloskundige, psycholoog of sociaal verpleegkundige;  
een manager van een blijf-van-mijn-lijfhuis;  
een dienst voor ondersteuning bij huiselijk geweld;  
uw bank, bijvoorbeeld creditcardrekeningen en documenten en overzichten van leningen;  
uw werkgever of onderwijs- of opleidingsverstrekker;  
de verstrekker van uitkeringen die u hebt ontvangen.

Juridisch adviseurs met een Legal Aid-contract kunnen spoedeisende wettelijke vertegenwoordiging aanvragen wanneer onmiddellijke actie geboden is.

Voor alle lopende werkzaamheden moet nog altijd op de normale manier om rechtsbijstand worden verzocht.

#### **6 Waar kan ik een verzoekformulier voor rechtsbijstand verkrijgen?**

Alle juridisch adviseurs, met of zonder Legal Aid-contract, zijn verplicht hun cliënten te informeren over de mogelijkheden om rechtsbijstand te krijgen en moeten hun de optie geven om naar een rechtsbijstandverlener te gaan.

Civiele rechtshulpdiensten kunnen worden verleend door de telefonische adviesdienst Civil Legal Advice (CLA), advocaten (solicitors en barristers), of organisaties zonder winstoogmerk met een Legal Aid Agency-contract op het betreffende rechtsterrein. Rechtsbijstandsadviseurs zijn online te vinden via "Find a Solicitor – The Law Society".

Cliënten kunnen ook worden verwezen naar de telefonische adviesdienst CLA om in beeld te brengen waar hun zaak precies over gaat en of die voor financiering in aanmerking komt.

#### **7 Welke documenten moet ik bij mijn verzoek om rechtsbijstand voegen?**

U moet de volgende gegevens verstrekken, zowel over uzelf als over uw partner (indien van toepassing):

uitkeringen – inclusief uitkeringsoverzichten;  
inkomen, spaargeld en uitgaven – inclusief loonstrookjes en rekeningoverzichten;  
National Insurance Numbers (nationale verzekeringsnummers).  
U hebt bovendien kopieën nodig van bewijsmateriaal voor uw zaak, bv.:  
processtukken;  
huwelijks- en geboorteakten (voor familie zaken);  
relevante brieven.

#### **8 Waar moet ik mijn verzoek om rechtsbijstand indienen?**

Verzoeken worden namens een persoon ingediend door advocaten die een Legal Aid-contract hebben met het LAA. Zie hierboven voor de wijze waarop u een advocaat kunt vinden.

#### **9 Hoe kom ik te weten of ik al dan niet in aanmerking kom voor rechtsbijstand?**

Uw advocaat zal u vertellen of uw verzoek om rechtsbijstand is aanvaard en of u een bijdrage moet betalen.

### **10 Wat moet ik doen als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?**

U krijgt daarover advies van uw advocaat.

### **11 Wie kiest mijn advocaat als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?**

Dat doet u zelf (zie boven), maar u moet een advocaat kiezen die een contract heeft met het LAA.

### **12 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, worden dan al mijn proceskosten betaald?**

Als financiering is toegekend, zijn alle kosten van uw advocaat gedekt, inclusief onkosten zoals griffierechten. Afhankelijk van uw draagkracht kan van u betaling van een vaste maandelijkse bijdrage gevraagd worden.

### **13 Wie betaalt de overige kosten als ik slechts recht heb op beperkte rechtsbijstand?**

Zie hierboven.

### **14 Omvat rechtsbijstand ook de kosten van beroepsprocedures?**

Als u een voor rechtsbijstand in aanmerking komende zaak die niet werd gefinancierd door het LAA, verliest, kunt u een verzoek indienen voor financiering van uw beroep bij een hoger gerecht. U moet niettemin aan de criteria van financiële draagkracht en de inhoudelijke criteria voldoen.

Als uw zaak door het LAA werd gefinancierd, kunt u een verzoek indienen tot aanpassing van uw financieringscertificaat, zodat daar ook een beroep onder valt. Het LAA zal op dat moment verifiëren of uw zaak nog altijd aan de criteria van financiële draagkracht en de inhoudelijke criteria voldoet.

### **15 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, kan die dan worden ingetrokken in de loop van het proces (of zelfs na het proces)?**

Als uw inkomen en/of vermogen stijgt in de periode dat u financiering voor Legal Representation ontvangt, moet u dit onmiddellijk melden bij het LAA.

Mogelijk zal uw draagkracht opnieuw worden onderzocht. Als uw inkomen daalt, kunt u om een nieuw onderzoek naar uw draagkracht verzoeken en kan uw eigen bijdrage worden verlaagd. Als u bijvoorbeeld geld krijgt, omdat u geld erft, uw woning verkoopt of de loterij wint, terwijl uw zaak door het LAA wordt gefinancierd, kan van u worden gevraagd deze financiering gedeeltelijk of volledig van dat geld terug te betalen.

Als financiering wordt toegekend, kan die beperkt worden tot bepaalde werkzaamheden, bijvoorbeeld het verkrijgen van een advies van een barrister (advocaat bij hogere gerechten) over uw zaak, en kan er een maximumbedrag worden vastgesteld. U dient via uw advocaat een verzoek in als u meer werkzaamheden onder de financiering wilt laten vallen of als u het maximumbedrag voor de werkzaamheden van uw advocaat wilt laten verhogen.

Het LAA kan de financiering intrekken als het niet langer redelijk is dat u die ontvangt, bijvoorbeeld als u een redelijk aanbod voor een schikking afwijst of als duidelijk wordt dat uw kans om de zaak te winnen kleiner is dan verwacht. Dit gebeurt om ervoor te zorgen dat er geen overheidsgeld wordt verspild in een situatie waarin een cliënt die met eigen middelen betaalt, de zaak waarschijnlijk niet zou doorzetten. Als het LAA overweegt uw financiering in te trekken, geeft zij u eerst de kans om argumenten aan te voeren waarom zij dat niet zou moeten doen. Als zij vervolgens besluit de financiering in te trekken, hebt u het recht om beroep in stellen bij een onafhankelijke commissie van advocaten. Als de financiering wordt ingetrokken, worden de reeds door uw advocaten gemaakte kosten vergoed.

### **Wettelijk verschuldigde kosten**

Er kan ook van u worden gevraagd om uw kosten gedeeltelijk of geheel terug te betalen, als het proces ertoe leidt dat uw financiële situatie verbetert. Aan het einde van een zaak is het LAA verplicht zijn kosten voor zover mogelijk te verhalen. Het agentschap neemt eerst de eventueel door u betaalde bijdragen in aanmerking en de eventueel op uw tegenpartij verhaalde kosten. Een eventueel resterend tekort verhaalt het agentschap vervolgens op vermogen of geld dat in de loop van de procedure is ontvangen of gereserveerd. Een cliënt die met eigen middelen betaalt, zou alle uitstaande kosten op deze wijze moeten betalen en redelijkerwijs moet een gefinancierde cliënt hetzelfde doen als hij/zij daarvoor de middelen heeft. Als het vermogen in kwestie echter uw woning is (of geld dat opzij is gezet om een woning te kopen), kunt u de betaling opschorten, totdat de woning is verkocht, mits u instemt met de betaling van rente voor de tussenliggende periode.

### **16 Kan ik een weigering om rechtsbijstand te verlenen, aanvechten?**

Een advocaat of adviseur met een Legal Aid-contract kan weigeren om voor u te werken. In zijn/haar contract staat onder welke omstandigheden hij/zij kan weigeren, bv. als er een belangenconflict is of als hij/zij niet bevoegd is. Hij/zij moet u vertellen waarom hij/zij de zaak niet op zich neemt, maar er is geen beroepsmogelijkheid tegen dit besluit.

Als uw verzoek wordt geweigerd om inhoudelijke redenen, zal het LAA u over zijn besluit informeren en de redenen voor dit besluit aangeven. U kunt dan binnen twee weken beroep instellen. Het beroep wordt eerst intern behandeld. Als het LAA, na zich over het beroep te hebben gebogen, van oordeel is dat aan de criteria voor rechtsbijstand is voldaan, en het besluit herroept, wordt het verzoek/de aanpassing toegewezen en wordt een rechtsbijstandscertificaat /aangepast certificaat afgegeven.

Als het LAA oordeelt dat niet aan de criteria voor rechtsbijstand is voldaan, en het besluit handhaaft, zal het u en uw advocaat informeren over de reden daarvan en wordt u tegelijkertijd geïnformeerd of u recht hebt om verder beroep aan te tekenen bij een onafhankelijke financieringsarbiter (Independent Funding Adjudicator, IFA).

Als het beroep wordt doorverwezen naar een IFA, zal deze tot een besluit/aanbeveling komen op basis van de informatie die is verstrekt ter ondersteuning van het beroep en de bestaande regelgeving voor rechtsbijstand. De IFA kan zo nodig contact met u opnemen.

### **Meer informatie**

Meer informatie over Legal Aid is te vinden op de website [gov.uk](http://gov.uk).

Laatste update: 12/07/2021

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Wij proberen het Europese e-justitieportaal te verbeteren. We voeren dit korte onderzoek uit om te begrijpen hoe we u op dit portaal beter van dienst kunnen zijn. Het duurt maar een paar minuutjes.

Ja Nee, bedankt